

Nr 77.

Av herr **Andrén m. fl.**, om utredning och förslag angående principerna för befordran och pensionering inom den svenska krigsmakten.

Det gångna året har i fråga om militär organisation och beredskap givit oss många lärdomar. Dessa ha till dels kunnat erhållas inom vårt land vid den omfattande beredskapstjänst, som ägt rum till landets värn, till dels erhållits vid de omfattande och händelsedigra militära operationer, som ägt rum i Europa, ofta inpå våra egna gränser.

Vid den utbyggnad av vårt försvar, som äger rum och framdeles till följd av lägesutvecklingen avses äga rum, synas såvitt man kunnat döma de vunna erfarenheterna i allmänhet utnyttjas i syfte att göra våra stridskrafter mäktiga att om så skulle bli nödvändigt möta en modernt rustad och modernt uppträdande motståndare.

På ett område synas oss emellertid erfarenheterna icke ha blivit i erforderlig grad beaktade och detta gäller den ytterligt viktiga frågan om de militära ledarna och ur vilket åldersskikt dessa skola rekryteras.

Hittills har man med all rätt lagt den största vikt vid, att envar som bekläder en ansvarsfull chefsbefattning skall innan han tillträder denna ha hunnit förvärva största möjliga kunskaper och erfarenheter från den militära tjänstens olika områden. Detta har å andra sidan medfört, att vederbörande, innan han når ansvarig ställning, uppnår en relativt hög ålder. Uppåt regleras detta genom pensionsåldern.

Under fredsarbetet framtråda knappast olägenheterna av en relativt hög ålder för de högre cheferna. Tvärtom kan den därmed förenade större erfarenheten väl komma till sin rätt, när det gäller att i lugn och ro pröva innan beslut i olika ärenden fattas. Vid krigstillfälle komma emellertid helt andra krav i förgrunden, nämligen de som äro en följd av att vederbörande chef skall föra sitt förband i fält. Och härvidlag synas erfarenheterna från krigsskådeplatserna giva vid handen, att dessa krav väsentligt skärpts. Detta synes ha sin grund i att de förfaringssätt, som tillämpas i det moderna blixtkriget, fordra en personlig insats i ledningen — ofta i de främsta linjerna — vilka tidigare icke ansetts erforderlig eller i varje fall icke synes ha tillämpats. På grund härav ha under de avgörande operationerna de högre truppförbanden också i regel förts av officerare, tillhörande ett yngre åldersskikt än man tidigare räknat med. Detta på den tyska sidan. På fransk sida synas däremot dessa principer icke ha varit beaktade, vilket medförde att man under pågående operationer nödgades avskeda ett väsentligt antal högre officerare och ersätta dem med yngre. Denna nödfallsutväg är naturligen synnerligen oläglig, då befälsombyte under avgörande operationer kan äventyra framgången. Inom den engelska krigsmakten har man

under de sista åren alltmer beaktat kravet att på ledande militära poster ha icke alltför gamla officerare.

I syfte att för vår krigsmakt säkerställa högre ledare ur, med hänsyn till den moderna krigföringen, lämpliga åldersskikt, vilja vi föreslå att en utredning verkställas varvid enligt vår mening en sänkning av pensionsåldrarna till nedan angivna bör tagas under omprövning.

Chef för försvarsstaben, försvarsgrenchef	Ob 4 65 år
Arméfördelningschef, amiralsperson m. fl.	Ob 3 60 »
Arméfördelningschefs stf m. fl., överste	Ob 2 57 »
Regementschef m. fl., överste, kommandör	Ob 1 55 »
Överste m. fl.	Oa 6 53 »
Överstelöjtnant, major, kommandörkapten	Oa 5, Oa 4 52 »

Genom en dylik sänkning av pensionsåldern skulle den svenska krigsmakten också erhålla ett väl behövt tillskott till sin reserv av högt skolade och erfarna officerare.

I sammanhang med en sådan utredning torde det också vara lämpligt undersöka, om icke befodringsprinciperna för officerare t. o. m. kaptens grad borde underkastas en revision, som tillåter en officer av *mera framstående militär duglighet* att tidigare än nu som regel är fallet befodras till högre grad. Ett dylikt hänsynstagande till andra befodringsgrunder än tjänsteår och »tur» vid regementet skulle helt visst bliva en nyttig sporre för dessa officerare, giva dem mera av framåtanda och initiativkraft samt bidra till en bättre och bredare rekrytering av hela vår officerskår.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att Kungl. Maj:t låter verkställa en utredning angående principerna för befodran och pensionering inom den svenska krigsmakten och för riksdagen framlägga de förslag, som en sådan utredning kan föranleda.

Stockholm den 22 januari 1941.

<i>Georg Andrén.</i>	<i>William Nisser.</i>	<i>Harald Åkerberg.</i>
<i>J. B. Johansson.</i>	<i>Gustaf Velander.</i>	<i>K. J. Olsson.</i>
<i>Ruben Wagnsson.</i>	<i>Rickard Lindström.</i>	<i>B. v. Stockenström.</i>